

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy órára.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	3 fillér (2 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, február 17.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lycæum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyeszőg centiméterenként 8 fillér

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyitott soronként 40 fillér.

Vajudnak az egerek...

Kolozsvár, február 16.

(V. M.) A Kropacsok ur kegyes leereszkedése kétség kívül elragadó volt, — csak egy kicsit drága. Pitreich ő méltósága elérkezettnek látta az időt, hogy megragadjon egy kis pümpölésre az alkalmat. Mert Pitreich ur nem csak kiváló katona, de kitűnő pszichológus is, ki tisztában van azzal a hatással, melyet az indulat bármely neme a gondolkodás processzusára gyakorol. Csak el kellett mondania, hogy „gyalog és lóháton“ beutazta Magyarországot s a jó delegátusok szinte könyekre fakadtak és hozsanát zengtek bölcsessége dicsőítésére. Sőt valóságos szerencsétlenség fenyegette nemzetünket, mert a szíementháli bölcs: Széll Kálmán, valószínűleg olvadni kezdett, mint a legfinomabb Kugler...

Pitreich ur tisztában volt azzal, hogy a diplomácia régi fogása, a mostani hangulatot véve tekintetbe, nem fog sikerrel vezetni s legkevésbé sem elegendő arra, holmi kis mesterségesen felkavart mozgólódás, milyennek a diplomácia a delegáció idejére mindig rendelkezett, hogy rendkívüli költségeket szavaztathasson meg. Jobb, hathatósabb cikkeket kellett tehát keresnie. Ki kellett gondolnia valami nagyot. Mennél képtelenebbet, de mennél hangzatosabbat. És Pitreich ur szövetséget Guluchowsky gróf ural s megtalálta azt a pontot, melyen megíngathatatlanul képesek megállani követelésük támogatására és indoklására. A kiűtött orosz-japán háború beleszóvetett tehát a monarchiát érintő kérdések és események láncolatába; kezdtek hangoztatni, hogy a háború bennünket is érint. Érint pedig azért, mert a Balkán viszonyok őrzésére fenntartására szövetségben van a monarchia Oroszországgal; másfelől pedig ipari érdekeink játszanak közbe és le kell számolni egy bekövetkező európai bonyodalom eshetőségével is. A delegátus urak hanyatt-homlok rohantak a felállított kelepecsbe; felültek a Pitreich-Guluchowsky naiv érvelésnek és rendkívüli költségek címen tizenöt milliót szavaztak meg. A katonai körök természetesen elérték céljukat; Pitreich elégedetten dörzsöli kezét és saját magának

gratulál, hogy a Mátyás király jobbágyától olyan jól megtanulta: mint kell megfajni a bakkecskéket...

Az a szövetség, melyet Oroszországgal kötöttünk — azaz kötöttek oda át — legkevésbé sem szolgálja a mi érdekeinket. Sőt mi több: Ausztriának is annyi haszna volt, van és lesz belőle, mint a mennyi hasznát nyújtott az oláhoknak 48-ban. Ausztria-Magyarország Oroszországgal a status quo fenntartására szövetkezett és ezt a szövetséget nem lehet úgy értelmezni, hogy mi örizzük a szövetséges társ érdekeit, míg ő hódító háborút folytat. Igazán furcsa észjárásra enged következtetni: csak pillanatig is arra gondolni, hogy a Bosznia okkupációjával oly csúnyán becsapódott monarchiát Oroszország képes lett volna beugratni a balkáni érdekei fölötti rendörködés silány és haszontalan szerepébe.

Ipari érdekek hántorgatása: közönséges frázis, minden alap nélkül. Japánban igen kis összegeket tevő transzportok szállítanak s egyedül a cukor az, mely valamennyire kiemelkedik. Erre a cikkre pedig Japánnak szüksége lesz akár győz, akár nem, éppen úgy, mint a hogy szüksége volt e cikk importálására a háború előtt. Viszont más felől: a monarchiába Japánból behozott áruk csak nem ugyan ily értékek.

Az esetleges bonyodalomak emlegetése csak alkalmat szolgáltat nekünk arra, hogy ismételtén kikeljünk a hármass szövetség ellen, mely ránk nézve semmi jót nem hoz; másfelől pedig elítéljük azt a káros következményű hóbortot, azt a rögeszmévé vált viselkedetet, melyet nagy hatalmi politika révén ismerünk.

A hármass szövetség káros hatására vonatkozólag csak a német kereskedelmi szerződésekre és vám politikára kell utalnunk, felemlítvén a lépten-nyomon jelentkező germanizáló törekvéseket.

Ausztria és Magyarország nagy hatalmassága voltaképpen nem létezik. Hadi állományunk, kiadásaink, címünk nagy hatalomra vall, de a politika, a tények messzire elűtök az igazi nagy hatalmak akciótól. Az igazi nagy hatalmasságok gazdagok; jövedelmi forrásaik kiapadhatlanok: bennük csörgödez az ál-

lami jólét frissítő nedűje. Iparuk virágzó, kereskedelmük világ forgalmat közvetít, östermelésük ész és szakszerű. Ilyen anyagi viszonyok, ilyen gazdasági helyzet mellett jut bőven mindenre: akár kulturális, akár humánus, akár politikai, akár szociális eszmék megvalósításáról vagy intézkedések felállításáról van szó. Ilyen anyagi helyzet és ilyen gazdasági viszonyok mellett: nagyobb megerőltetés nélkül is képes az állam kitűnően fölszerelt és nagy számú hadsereget eltartani belső békéje biztosítására és államigazgatására és anyagi javainak oltalmára. Az igazi nagy hatalmak nagy hatalmi pozíciója egy óriási tőke, mely busasan termi dü kamatait.

Mindezekkel szemben áll a mi nagyhatalmasságunk, melyet nem a fizikai és szellem-erőkölési javak bősége, hanem az uralkodók tanácsadónak nagyzási hóbortja teremtet meg. Szinte összeroskadunk a súlyos teher alatt, melylyel a nagyhatalmi politika ránk nehezedik, államigazgatásunk veszélyeztetetjük veszélyes következményeivel szemben, anélkül, hogy csak legkisebb előnyrel járna. A többi nagyhatalmak gyarmataival szemben, melyek biztos piaci ipari termékeiknek s nyers szükségletük olcsó bevásárlási helyei, a mi nagyhatalmasságunk egy m³-nyi hódítással kérkedik — no meg a Ferencz József földdel. De bár mily hódításaink lennének is: ránk, magyarokra a nagyhatalmasság éppen olyan káros következményű volna, mint így — ha ugyan még nem károsabb. Mert Ausztria ez esetben új piact nyerne Magyarországgal szemben, melyet az értékesítésére — és ezzel együtt új bevásárlási forrást is, hol a nyers anyagot beszerezhetik.

Magát az esetleges bonyodalomokat illetőleg csak annyi a megjegyezni való, hogy a japán-orosz háború egyetlen rántással tépte le a béke nagyképi apostolairól a leplet. Békéről, keresztényi tanokról, humanizmusról prédikáltak s addig a háttérben fegyverkeztek, szaporították haderejüket, mesterségesen tenyésztették, növelték az új kor rákfenéjét. Mig a megbonthatlan barátságot, a teljes összhangot hirdetik — addig mindenfél élet-halál harcra készülődnek?

Hanem a delegátus urak sokkal

kényelmesebbek annál, semhogy ezen gondolkodtak volna, semhogy meg-hányták-vetették volna: mire szavaznak meg rendkívüli kiadások címen tizenöt milliót. Pompásan felültek a katonai kormány fufangjának igazán. Anélkül, hogy a helyzetet kihasználták volna ok is és rekompenciákat követeltek volna: megszavazták mindent; füt-fát, tücsköt-bogarat. Igazán megható nagylelkűség!

Jó lesz pedig nem gavalléroskodni és nagylelkűsködni a nemzet filléreivel delegátus uraim! Önök, kik a nagyhatalmi politika híveinek vallják magukat, jó lesz, ha nem buzgólkodnak olyan nagyon e politika minden hűje célját elősegíteni.

Oh sokkal fontosabb teendők várnak önökre!... Tessenek fokozni, növelni a nép gazdasági erejét, fejlesztelni szellemét, megacélozni fizikai és erkölcsi izmait, mert ha a nép jólétnek fog örüvendeni, művelt és gazdaggá lesz: magától megteremti nagyhatalmi pozícióját; de mig ez nem így van, mig nagyhatalmassága nagyzási hóbort és rögeszme, nem pedig anyagi és szellem-erőkölési javainak bősége alapján áll fenn, mig az így létre jött nagyhatalmasság védelmére nem nemzeti hadsereg áll készen, addig kártyavár a nagyhatalmasság, melyet a legkisebb szellő is képes ledönteni.

Tessék először odahatni, hogy megszűnjének a faj viszályok, ne legyen nemzetiségi kérdés és a magyar faj — legalább Magyarországon legyen nagyhatalom!

E nélkül szappan-buborék minden tettük. Hiába fontoskodnak, s hajtoznak mértföld hosszakat — az eredmény az lesz, mi most: vajudni fognak a neveléses egerek s szűlni fognak egy hegyet, mely a nép keservesen és véres verejtékével keresett millióiból, filléreiből van felhalmozva...

— **Képviselőjárás Kézdivásárhely.** Dr. Ráth Endre országgyűlési képviselő és hó 14-ikén vasárnap Kézdivásárhelyre érkezett s résztvett a háromszékvármegyei függetlenségi párt szervezkedő gyűlésén, este a függetlenségi kör táncmulatásán s másnap hétfőn korán reggel Sepsiszent-Györgyre ment az ilyefalvi kerület jelölt gyűlésére.

— Mi az, fiatal ember, mit művel ön?
— Az igazat megvallva uram, csupán kellemesen érzem magam.
— Hát most nincsen iskola ideje? s nem kellene magának most könyveket bujni, hogy tudományra szert tegyen?
— Így is tanulok én, engedelmelem legyen mondván.
— Gyönyörű módja a tanulásnak, talán matematikával foglalkozik?
— Nem, az már bizonyos, hogy nem...
— Metafizikával?
— Azzal sem.
— Akkor valami nyelvtanulással?
— Nem, nem nyelv az.
— Tehát holmi ipar, kereskedelem?
— Még csak azzal sem.
— De hát akkor mivel?
— Mitán egy hosszú vándorlásra készülök, tanulmányozom, hogy mit is kell tulajdonképpen csinálni ez embernek az én esetemben, milyen helyen vannak a legalkalmasabb mozsarak, veszedelmes sűrűségek, milyen bot a legalkalmasabb. Azonkívül itt heverészek a víz mellett, hogy első kézből megtanuljam azt, mit tanárom békének és megelőgedésnek nevez.

Erre a mi világbölcsünk méregbe jött s pálcáját fenyegetőleg rázva a következőképen tört ki:
— Minden ily semmirekellő a hóhér kezei közt kívánnék látni.
Majd folytatta utját kihuzogatva keményített nyakkendőjét, mint a mérges pulyka, mikor tollát felborzolja.

Ís e világbölcs véleménye általános. Egy tényt sem neveznek ténynek, hanem pletykának, ha nem esik az iskolai korlátokon belül. Tudakozódni csak egy bizonyos irányban lehet, melynek neve is van, különben nem tudni vágyunk, csak az időt teljűtük és a dolgozóház is tulajdonképpen a miénkünk. Azt hiszik, minden tudomány egy kut mélyen van, vagy a teleszkóp tá-

A japán — orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, febr. 16.

Atyuska nagyon elővigyázatos. Nagyon jól tudja az orosz cár, hogy mi vár esetleg rá és az egész Romanow dinasztiára annak egész rendszerével együtt, ha az orosz fegyverek a Sarga Tenger pontjai mentén vésedéget szenvednek. Az a földalatti hatalom, a hol az éjszaka és a tüz fiai dolgoznak, a nép lelkének a forrongása, a melyet csak elnyomni lehet ideig-óráig, de megölni nem, régóta célba vette már a despotá Romanow-házat. Az orosz cár — a ki oly sokáig mutatkozott békeárnyék — addig éhezett rá a kletészai területekre, a mig a japán császár képtelen volt vele szemben hadilábra helyezkedni. Ha ebből a háborúból győztesen kerül ki, akkor a cár megint olyan tekintélyre és hatalomra tesz szert a maga országában, hogy az ébredező szabadságvágyat megint — legalább időre — el tudja nyomni. Azonban, ha tönkreteszik az orosz hadsereget a keletázsiai vízekben és esetleg a szárazföldön is, akkor a forradalmi elemek, a melyek folyton dolgoznak, okvetlenül nekifutnak az orosz cári szörnnyetegnek és vége a Romanow dinasztiának. — Valószínű, hogy a régen elnyomott orosz nép olyan színjátékot fog rendezni a cári hatalom területén, a milyen az 1793-iki francia forradalom volt, a mely porrá, hamuvá égette a népjogokat elnyomó dinasztiát és összetörte a régi rendszert is a maga egészében és részleteiben.

Mindezt tudja az orosz cár és — mint mondtuk — elővigyázatos. Több, mint hatvan orosz újságíró Szibériába akar száműzni. Még most nem vették semmit, de atyuska úgy tesz, mint az a bizonyos cipészmeister, aki eltávoztán hazulról, megverte az inasát a lábszára, nehogy annak eszébe jusson valami olyast elkövetni, ami a mesternek nem tetszik. Ezt nevezik Oroszországban poifaktikus eljárásnak. Az orosz újságírók közt nagy a rémület, mert tudják, hogy a cári hatalom és mindenre kész kormánya nem igen törődik az emberáldozatokkal, ha arról van szó, hogy a cár kényelmesebben terjeszkedhessen a trónon és kormánya zavarlatlanul garázdálkodhassék tovább. Hatvan intelligens író ember éppen olyan kevés számú, mint száz ezer ember élete. Az ugynevezett „magasabb szempontok“ mindent érthetővé tesznek.

Azonban azt nem tudja a cár, hogy a gondolatot és a szabadság eszméjét nem lehet börtönbe zárni. Hiába küldi az eszme ezidőszentiről hírdetőt Szibériába. Ha a szabadság eszméje meg fog égni, amugy is fognak támadni hírdetői talán nagyobb számban, mint a cár és kormánya hűné és érellyesebben, mint azok, a kiket most Szibériába akarnak deportálni, még mielőtt elkövetke volna valami. Ha a cár és kormánya tanulni tudna a történelemből, bizonyára nem ilyen elővigyázati rendszabályokat léptetne életbe, hogy a veszedelmet megelőzze. Galilei eszméjét sem lehetett agyonkínózni a kinpadon. Galilei a győtrelem hatása alatt a kinpadon visszavonta tanát, de a mikor fölszabadult, kimondta

vol levő végén. Sainte-Beuve idősebb korában minden tapasztalatot úgy tekintett, mint egy nagy könyvet, melyet tanulhatunk, mi el nem mőlünk és mindegy volt neki, hogy a 20-ik fejezetet olvassa-e, mely a megkülömböztetéséről szól, avagy a 39-iket, mely a szabadságon való zene hallgatásából áll. Tény, hogy az eszes ember, ha kinyitja szemét, hegyezi fülét, a mig ezért arcát nem hagyja el a mosoly, többet tanul mint sok más, a leghösiessében virrasztó életmód mellett. Mindenesetre juthatunk holmi hideg, száraz tudáshoz, a tevékeny, rendszeres tudomány tetőpontján, de hisz minden körülöttünk van és csak alapos szénézéssel fásaszta magunkat, már megkapjuk az élet melegen lüktető körülményeit.

Mig sokan rengeteg szóval megtömik fejüket; melyeket egy hét leforgása előtt már ki izzadtak, a mi csavargónk igazi hasznos dolgokat tanulhat. Hegedűlni, megismerni egy jó szivart, vagy könnyebb tárgyalást folytatni a legkülömbözőbb emberekkel. A könyvmolyok nagyrésze, ha egy bizonyos téren nagy tudást is szerzett, bagolyzerű viselkedéssel kerül elő tanulmányai mellől és az élet derűlebb, naposabb részeiben, száraz, ideitlen, szálnalmas alak. Sok nagy vagyonra tesz szert és mégis mindvégig műveletlen s ostoba marad. Mig az alatt a lustálkodó, ki velük kezdte az életet, nagyon is más képet nyújt. Maradt ideje, hogy egészségét s szellemét ápolja, sok időt töltött a szabad levegőn, mi egy a testnek, mint a léleknek a legegészségebb, és ha a nagy könyv legmelyebb fejezeit nem is olvasta, lapozott benne s jól tudta alkalmazni a mit kisézett. Jó lenne a tudósra és pénzemberre nézre, ha előbbi pár héber mondata, utóbbi pedig néhány korouja feloldozásával, megoszthatná a rest élettudományát és főleg a művészetet, hogy hogyan is kell élni.

(Folyt. köv.)

TÁRCA.

A lusták védelmére.

Írta: Robert-Louis Stevenson.

Fordította: P. O.

Mostanában, a mikor mindenki arra kényszerül van, ha csak azt nem akarja, hogy senki se becsülje, valami hasznos mesterséget folytatni, melyben a lelkesedést lehetőleg megkülömböztető munkásságot fejtsen ki, nagyozolás és henegezés ize van az ellenpárt kiállításának, mely megnyugszik, ha a kényelmére szükséges megvan és jobban szereti szemlélni élvezni a többiek fáradtságát. Pedig ennek nem volna ám szabad így lennie. Az ugynevezett restség, de az, a mely nem semmiltetés, hanem sok oly dologgal való fo lalkozás, mely nincs alávetve az uralkodó vélemények dogmatikus szabályainak, éppen oly létjogosult, mint teszem maga az ipar.

Általánosan ismert dolog, hogy azok jelenléte, kik a nagy fillér utáni hajzában nem vesznek részt, sértő szálka a szorgalmas hangyák szemében. Egy derék fiu (a milyen oly gyakran akad utunkba) a fillérhajzára szavaz s egy amerikai erőteljességével lát dolga után; könnyen érthető haragja, mikor az ut mellett, melyet véres verejtékekkel szánt fölfele, a mezőn hidegvérű embereket lát, a mint zsebükkel a fejükön, hogy a nap se bántsa, pohárral oldalukon heverésznek.

Nagy Sándort nagyon érzékeny oldalán találja Diogenes, midőn számba sem veszi. Hol a barbárok dicsősége Róma bevételénél, ha a tanácsban ülő szenátorokat nyugodtan és hidegen találjuk, midőn hozzájuk diadalittasan berontanak? Szomorú tapasztalat, ha erősen dolgoz-

va, megbirkóztunk a nehézségekkel, mindent elértünk, csak az emberek részvétlenségével találkozunk. Innen van az, hogy az orvos kicsinyli a nem orvost, a pénzembernek vajmi kevés türelme van az értékpapírokhoz nem értőhöz, az irodalommal foglalkozó ostobának tartja a könyvekben járattant; az összes és bármilyen hivatással bírók meg egyeznek azok megvetésében, kik semmi kimondott hivatást nem izeznek.

Bár tárgyunknak ez is egyik nehézsége, de nem ez a legnagyobb. Az embert nem lehet börtönre itélni, ha az ipar ellen beszél, de a joggal küldhetik a megfigyelőbe, ha bolond módjára szól. Minden dolognál a legnehezebb azt helyesen csinálni, ezért kérem, emlékezzenek később is vissza, hogy ez egy védbeszéd.

Világos, hogy a szorgalom érdekében nagyon sokat lehet jogosan felhozni, de van valami, a mivel érvelni is lehet ellene és ez az, a mit én ezúttal el akarok mondani. Ha egy érvet állítunk, nem azt jelenti, hogy minden más süket fülekre talál és a miért valaki leirt egy montenegrói utat, nem elég ok ez arra nézve, hogy az illető azért már nem lett volna Richmondban.

Késégkívül, fiatal korában sok rösteskedésre van embernek szüksége. Néha megcsik ugyan, hogy egy Lord Macaulay egész szelleme épségével távozik, dus jutalmakkal megrakottan az iskolából, de általában, a legtöbb fiu drágán fizeti meg ezt a dicsőséget, mert hála ezeknek nem igen marad sütni való a fejében és ekép koldusbotra juttalva kezd meg az életet.

Mindez fenn áll mindaddig, mig egy fiu igen sokat tanul, vagy aláveti magát a felebbvalói tulzott magoltatásának. Balga öreg ur lehetett, ki Oxfordban ezt mondá Johnsonnak: „Fiatal ember, gyürkőzz most neki a könyveknek, szerezz egy jó csomó tudást, mert a későbbi években nehéz feladatnak találod majd a tanulást.“ Az öreg ur szem elől tévesztette, hogy a tanuláson

kívül sok más dolog válik nehézzé és sok lehetetlenné is, midőn az ember kénytelen pápaszemet felenni és nem tud bot nélkül járni.

A könyv a maga nemében hasznos, de az életnek csak sápadt kárpótlása. Kár a Shalotti hölgy szerint tenni, ki a valóság-nak háttal fordulva, tükréből tartott szemlélt. És ha az ember igen sokat olvas, régi dolog, hogy kevés ideje marad a gondolkodásra.

Ha visszanézünk saját tanuló éveinkre megvagyok győződve róla, egyikünk sem fogja az életvidor de tanulságos csinyekkel eltöltött órákat sajnálni, hanem ellenkezőleg, visszasírni azokat az időszakokat, melyeket szundikálva szenvedett át az iskola padján.

En magam annak idején nagyon sok előadást hallgattam. Egy s más dologra emlékezem is, és bár nem szívesen látnám magam megfosztva a tudomány az apró foszlányaitól, nem oly becsesek ezek előttem mint egy némely furcaság, mit az utca csavargója tapasztaltam.

Most nincs itt az ideje hosszasan elmélkedni a nevelésnek azon nagyszerű helye fölött, mely Dickens és Balzac kedvence iskolája, s honnan ama tudományból a hogyan az életet látni: kell, számos dicsőséges, de hirnév nélküli mestere kerül ki.

Elég erről annyit, hogy egy gyermek nem tanul az utcán, nincsen tehetsége. A csavargó különben nem is mindig az utcát röjja, mert ha jobban szereti, ki mehet a környéken levő szabad helyekre is.

Itten vidáman füstölgetve szedhet virágot, hallgathatja a víz csobogását. A madár éneke a sűrűségben is adhat neki némely jó gondolatot, s új meg új világlátást kap a dolgokról. Ha ez nem tanulás, akkor hát micsoda néven nevezhetjük ezt? Elképzelhetjük, hogy az az ily módon tevő barátunkat, megszólítja egy világbölcs ur s a vetkező párbeszéd fejlődik ki közöttük:

ujra a szót, a mely az emberiség győzelmi kiáltása mind máig: „És mégis mozog a föld.” Ha azzal a pár újságíróval, a kit Szibériába küldenek, el lehetne nyomni az orosz nép szabadságvágyát, akkor a cár szénája hamar reudbn volna. De hát a szabadság szelleme még sem ülteth meg, ha egyszer felébredt.

Közben pedig a japánok egyre verik az oroszokat. A cár most a hadvezéreket cseréli fel másokkal, a kik talán szerencsésebbek lesznek, mint az eddigiek. De az is lehet, hogy éppen úgy elverik rajtuk a japánok a port, mint az eddigiek.

Mai távirataink ezek:

A japán szárazföldi sereg.

London, febr. 16.

Ingles angol tábornok, aki a legutóbbi esztendőben kint élt Japánban s részt vett az ottani hadsereg szervezésében, aki „Daily Telegraphban” a háború rovatát vezeti, azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a japán szárazföldi sereg jóval erősebb, mint az orosz. A mikádó s a kormány legfőbb feladatának tekintik már évtizedek óta a hadsereget tökéletesíteni és semmi áldozattól nem rettennek vissza. Tüzérsége nem áll mögötte az angolnak. Két év előtt a hatalmak pekíngi ekspedíciója alkalmával feltűnt, hogy a japán csapatok a legfrissebbek s legtestesebbek s legeszközösebbek. Korea okkupációja által már félyőzelmeket arattak a japánok, akik tetszés szerinti mennyiségben szállíthatják most csapataikat Koreába ott, ahol akarják. Port-Arthur, mondja Ingles, harmadrangú kikötő s éppenséggel nem valami különös tengeri erősség. Bár sokat építettek, bővítettek rajta, a kikötő még most kicsiny az orosz hajózás számára. Ideális hadi kikötő Mezsampho, melyet az oroszok megis kíséreltek szerezni. Wladivostok mint hadi kikötő a háborúban csekély fontossága.

A szibériai vasut.

Pétervár, febr. 16.

Az orosz hadvezetőség a főújsírt a mandzsuriai vasutra fekteti. A kínai bandák a japáni előőrsek mindenképen arra törekednek, hogy a vasutat megrongálják, ami ha sikerülne végtelen hatással lenne az oroszokra nézve. Már ma is 30—40.000 katoná van kirendelve a vasut védelmére de ez mind kevés, mert a vonalat 6000 kilométer hosszúságban kell megvédelmezni.

Port-Arthur meg szálltak.

London, febr. 16.

A Daily Expressnek jelentik Tokióból hogy Alexejev Port-Arthurban egészen el van zárva a külvilágtól s Vladivostokkal semmi összeköttetése nincsen. A táviróvezeték s a vasut vonal Port-Arthur körül szerte van rombolva. Por-Arthur mellett 6000 főnyi japán csapatnak sikerült partra szállania.

Dalny bombázása.

London, febr. 16.

A Daily Mailnek jelentik, hogy a japánok elfogták egy német hajót, a mely diamitot szállított. A hajó neve „Jokahama”. A japánok egy orosz gőzöst is elfogtak. A japánok bombázták Dalnyt.

A Wladivosztoki flotta.

Berlin, febr. 16.

A Bleriner Tageblatt jelenti Tokióból: A Wladivosztoki flotta tényleg elhagyta a kikötőt és senki sem tudja azt, hogy merre jár.

Togo tengernagy jelentése.

Berlin, febr. 16.

A Lokalanzeigernek hadi tudósítója Tokióból a következőket jelenti: Togo tengernagy, a japáni flotta parancsnoka Chemulpóból e hónap 12-én a következőket jelentette kormányának:

„Mióta február 6-án Szarewot elhagytunk, minden kívánságunk szerint ment. 8-án éjjel torpedóink rendkívül vitől támadták meg az ellenség hajóraját, mely a port-arturi kikötőn kívül állott. Heves tüzeléssel fogadtak, de kárt nem tettek bennünk. Három orosz hadihajót tönkre tettünk, a mi torpedóink sértetlenül maradtak. Február 10-én bombáztuk Port-Arthurt, melynek sok kárt okoztunk. Az orosz hajók a bombázás alatt a kikötőbe menekültek s erre két és negyed órai bombázás után a tüzelést abba hagytam.

Flottánknak semmi baja nem történt. 4 halottunk és 54 sebesültünk volt. A három császári herceg vitől küzdött és sértetlen maradt. A legénység hőiesen viselkedett s könnyedén vette a dolgot, mintha csak manőverről volna szó!

Száztíz nap.

Berlin, febr. 16.

A Vorsiche Zeitung jelenti, hogy a Kronstadtól elinduló orosz hajóraj csak hét nyolc hét múlva érkezik a kelet-ázsiai vizekre. A flottában a „III. Sándor” nevű hajó mérkőzhetik a japán páncélosokkal. Európai Oroszországból négy hadosztályt küldenek a háborúba, melyeket az Ausztria-Magyarországgal határos kormányzóságokból válogatnak ki. A sziléziai vasutnak tudvalevően csak egy iránya van s a legjobb esetben is csak 110 nap múlva érkezhettek a hadosztályok a háború színhelyére.

Ez május derekán lesz, tehát csak akkor kezdődik a nyári háború, ha ugyan addig a sokkal előnyösebb helyzetben levő japánok egészen tönkre nem teszik az oroszokat.

A japánoknak Koreában — mint hivatalosan jelenti — huszezer emberük van.

A cár köszönete.

Prága, febr. 16.

Lamsdorff gróf orosz külügyminiszter a következő táviratot intézte dr. Baxa képviselőhöz:

„Üdvözlő táviratáért a cár köszönetét fejezem ki.”

Gróf. Lamsdorff.

Angol orosz viszály.

Szent-Pétervár febr. 16.

A harag Anglia ellen itt fokozódik. Anglia ugyanis mindent elkövet, hogy a hatalmak semlegességének árve alatt a Suez-csatornát, elzárja az orosz hajók előtt, a melyeknek e miatt meg kell majd kerülniök Afrikát és Indiát. Ha Anglia tényleg elzárja az orosz hajók előtt Suez, ezt Oroszország olybá fogja venni, mintha Anglia Japán javára a semlegességet megtörte volna. Azonban azt hiszik, hogy Anglia ilyesmire még sem fog merészkedni.

Az új robbanószér.

London, febr. 16.

A Daily Mail jelenti, hogy a japánoknak egy új robbanószérük van, a mely legjobb a világon.

A háború kezdete előtt.

Berlin, febr. 16.

A csufi japán konzul beszélt, hogy ő szállította el Dalnyból és Port-Arthurból az ott lakó japánokat. Valamennyiüket egy angol hajó vette fel, még mikor nem szakadt meg a diplomáciai viszony Japán és Oroszország között. Alexejev bucsúfogadáson fogadta a japán konzult. Alig, hogy a Japán utasokkal zsúfolásig megtelt angol hajó Port-Arthurból kiment a nyit tengerre, feltűntek a láthatáron a japán hajók. A csufi japán konzul jelt adatott Togo admirálisnak, az angol hajó közeledett a japán-tengernagyi hajóhoz s a konzul egy szolgának öltözött japán tisztszert küldött át Togohoz, az áruház japán tengerészti szét az őn informálta a tengernagyot a Port-Arthurban állomásozó orosz hajóraj hadállása felől. Így történt, hogy a japán hajók egész közel körkörtöztek az orosz hadihajókhoz és hármat harcra készletelnek tettek.

Az ipartestület sajtópöre.

Esküdtészi tárgyalás.

Második nap.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, február 16.

Tegnap délelőtti folytatták a tárgyalást a kolozsvári ipartestületnek dr. Schwarze Miksa, Székely Béla és Zentai Ló ellen indított sajtópörében. A tárgyalásról újból dr. Reinhold Artur törvényszéki bíró elnököl a tárgyalási terem ismét szorongásig megtelt érdeklődő közönséggel.

A tegnapi tárgyalás érdemi részét nyomban jelentős mozzanattal érdekesse.

Székely Béla és Zentai Ló kijelentették, hogy támadásaik nem személyes, hanem rendszer ellen szóltak s így bocsánatot kérnek a vádló testülettől. Mindamellet egy a magánvád, mint a kövadás ezután is fenntartotta panaszát. Majd dr. Endes Miklós ügyésznek tegnapi indítványá felett határozott a törvényszék. Az ügyész ugyanis a Hevesi József által dr. Schwartz Miksa ellen indított pör iratát kérte becsatolni. A törvényszék figyelembe vette dr. Schwartz felszólalását, kihallgatta Hevesi Józsefet is s így elvetette az ügyész javaslatát.

Majd dr. Schwartz arra nézve kérte néhány tanu kihallgatását, hogy az ipartestület elüljárósága egy a jegyzőkönyvek vezetésében, mint sok más dologban szabálytalanul jár el.

Ugyanazt kérte Székely Béla is, de dr. Endes ügyész éleshangú felszólalásban ellenzte e javaslatot.

Dr. Schwarze Miksa felelni akart, de az elnök felfüggesztette a tárgyalást, hogy határozassanak az indítvány felett.

Azután, a mikor újra megnyitotta a tárgyalást, dr. Schwarze e tárgyalás-felfüggesztést kritizálta, mire

Reinhold elnök kijelentette, hogy eljárását bírálat alá vetetni nem engedi s hogy mindazokkal szemben, a kik elternek a szigorú tárgyalagosságtól, élni fog elnöki jogaival. Majd az esküdtetteket világosította föl az ipartestület s a betegséggel bíró pénztárak egymáshoz való viszonyáról s ezzel aztán megkezdődött a tanúk kihallgatása.

Elsőnek Tóth József, a kisiparosok volt pártjának elnöke, ki három éven át volt az ipartestület számviszsgálója, közli, hogy 1901. júliusban 452 korona hiányt észlelt. Ezt Haász János, akkori pénztárnok kifizette s rájötték, hogy a pénz sikasztója ki volt. Majd, a midőn az ipartestület vezetését ők vették át, pénzt nem találtak a pénztárban.

A jegyzőkönyveket eladdig nem hitelesítették. Egyeseket tulontul javadalmaztak. A személyi kiadások 10—12000 koronára rugtak.

Rigán Sándor megerősíti Tóth József vallomását, míg Terkál Béla vallomása során szemrehányással illette dr. Schwarze Miksát, hogy szájrakmozgalmakat vezet.

Dr. Schwarze védekezett s e közben oly kérdéseket intézett a tanúhoz, a mik nem tartoznak a tárgyhöz. S a midőn az Elnök őt erre figyelmeztette, polemizálni kezdett az elnökkel is. Többszörös megróvás után 25 korona pénzbírsággal sújtott dr. Schwarze Miksa.

Ezután Jakab Lajos kihallgatása jött sorra. Ő is megerősíti az előbbieket vallomását, míg Geng Ákos, volt segédtitkár ugy vall, hogy minden ügykezelés rendben ment.

Bagaméri István és Fodor István jelentéketlen vallomásai után a tárgyalás folytatását ma reggelre halasztották.

A függetlenségi párt szervezkedése Háromszéken.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, febr. 16.

Az erős kéz politikája és a jövő választásokra való készülődése meghozta a maga eredményét, a függetlenségi párt szervezkedő mozgalmát is.

Tisza István egy erőszakosnak hirtedetett előkelő idegent küldött Háromszék nyakára, remélve, hogy az ottan megindult erős függetlenségi áramlatot föltárat-hatja majd.

Azonban Tisza István ép az ellenkezőjét érte el, mert az új főispán még be sem köszöntött új portájára s a függetlenségi párt már is tömörült, szervezkedett, hogy méltóképen fogadhasa a közé küldött csöndbízost.

Minden nagyobb előkészítés nélkül egyszerű meghívóra jelentek meg vasárnap a párt lelkes tagjai egész Háromszékről a közválasárhelyi függetlenségi kör tágas és szép helyiségében.

Képviselő volt mind a két kerület s az összegyűlteket dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd üdvözölte, hosszabb beszéd keretében fejtegette a szervezkedés szükségességét.

Leikes éjlenzés hangzott föl, mely után dr. Ráth Endre képviselő emelt szót s jelentette ki a központ hozzájárulását a szervezkedő munkához. Győzőrű beszédje telve volt keserűséggel és szemrehányással a múlt évi közdelem eredménytelenségéért, ennek egyik legfőbb okát a nemzet szerveztlenségében látva.

Még Cselegi Miklós kovácsai ügyvéd, Kiss Lajos éltai és Megyaszi Mihály felsőcsernátoni ref. lelkészek tartottak lelkesítő beszédeket, mire a vita lezárván, usztkar megválasztására került a sor.

Elnökké választott dr. Bánffy Zsigmond, alelnökké közválasárhely részéről dr. Szacsay Gyula, a közli kerületbe Rápolthy Gábor alsócsernátoni földbírtokos; oribabban Csomós Lázár kovácsai lakos; Sepsi-szentgyörgy részéről dr. Melik Endre; az ifyfalvi kerületben Kiss Lajos ref. lelkész, az ajtaiiban dr. Ferenczy Giza választottak meg; központi jegyzők lettek: dr. Lukács Vilmos, Megyaszi Mihály ev. ref. lelkész, Hinder Fels Ernő és Bíró Lajos gym. tanár, kerületi jegyzők, bizottsági tagok megválasztását az egyes kerületekre bízta a gyűlés, érintetlenül kívánván hagyoi azoknak autonómikus jogait.

Kimondott, hogy megalakított központ a szervezkedő munkát nemokára folytatni fogja az egyes kerületekben, hogy az ifyfalvi választásban is részt vesz s teljes erővel támogatja dr. Nagy György ügyvéd jelölését.

A gyűlés a legelkeszebb hangulatban oszlott el, mely után vidám és kedélyes közeledre jöttek össze a megjelentek.

Szívünk egész melegevel üdvözöljük mi is a háromszéki függetlenségi pártot nemes munkájában. Kívánság, hogy az ország minden megfőében megindítsak e nagyfontosságú mozgalmat a megve vezető emberei, mert ezzel rendkívül nagy szolgálatot tesznek a függetlenségi eszmének s így aztán édes hazánknak is. Ne feledjük soha, hogy: szervezetben rejlik az erő.

Épészszel az örültek házában.

(Express tudósítás.)

Budapest, febr. 16.

A főváros közvéleményét hetek óta foglalkoztatja egy előkelő uriaszony balsorsa, akit a tulajdon fia, hatóság orvosok közre működésével, azok szakértői véleménye alapján, ép észszel a tébolydába zárattól, csak azért, mert neki az édesanyja alkalmatlan volt.

Az uriaszony, aki férje halála óta maga kezelte a vagyonát, sokat pörösködött magánosokkal, hatóságokkal, akik végre is megunták a folytonos zaklatást s hogy a kellemetlen pörösködéstől megszabaduljanak, ugyszólván kezére jártak a fiának.

Harminc nanja silylódik immár a szerencsétlen asszony a tébolydában, ahol álló gyógyintézetben elhelyezték őt. Veress Ákosné szüleit Szőcs Ida, elmebeteg folyó hó 11-én bizottságilag megvizsgáltatták és ezen vizsgálat eredményéhez képest a belügyminiszter ur folyó hó 17-én 3740. szám alatt kelt megas leírattal, nevezett betegnek az 1902. évi 125500 szám alatt kiadott szabályrendelet 16. §-ának 3. pontja értelmében való elbocsátását rendelte el.

Felkérem ennél fogva Nagyságodat, hogy az ide mellékelte tértírvny írlapot kitöltöni, a beteg hozzátartozóinak valamelyikével aláírni és a tértírvnyt az illetékes hatóság által igazoltatni sziveskedjék, mely esetben a tértírvny kiállítottjának, vagy azutóbbi megbízottjának ki fog adatni.

Budapest, 1904. január hó 21-én.

Bolygó Károly, s. k. kir. tanácsos, igazgató

Szóval: a lipótmezei tébolyda igazgatója maga konstátálja, hogy a hatóság orvosok, akik Veressné az örültek házába internáltatták, gyengéd kifejezéssel élve, tévedtek s közli a szerencsétlen asszony ügyvédjével, hogy semmi sem akadályozza azt, hogy szabadon bocsássa. Legfeljebb egy kis formáság: egy rendelet, a mely megkérve azt, hogy a szabadonbocsátásán az egyik családtag tértírvnyt írjon alá, a melyben kötelezi magát, hogy gondoskodik az elbocsátott beteg ellátásáról.

Mikor itt az a családtag Veressnének az édes fia, akkor ez mindenesetre annyit jelent, hogy immár kitárlának előtte az előhalottak házában a kapui s az ott töltött 30 nap rettetes emlékeit családja körében feledheti el. Így gondolták ezt Tisza is, Zboray is, Bolygó direktor is, bizonyára Veress Ákosné is.

sitették, hanem letartóztatták őt. A fogházban, a bíróság főlhívására dr. Ajtay és dr. Németh orvosok megfőyelték és konstátálták, hogy Veress Ákosné perlekedési mániában szenved. Sőt tovább mentek. Előre látják, hogy az a szony állapota rosszabbodni fog s közveszélyessé válhatik, amiért is szükséges, hogy elmeegógyintézetbe szállítsák.

Mult hó 17-én Zoltán fia, a ki Kolozsvártól ügyvédjelölt, bevittette a lipótmezei tébolydába, ahol kilenc elmebajossal egy szobába zárva, még ma is silylódik.

Ebben a kétségbeesett helyzetben írta dr. Zboray Miklós országgyűlési képviselőnek az alábbi levelet, a mely egymaga is eléggé bizonyítja, hogy írója teljesen beszámítható.

„Az égre kérem, mentsenek ki innen, vizsgáltassanak meg kűnt levő orvosokkal is, nem vagyok elmebeteg, hanem idezárattól, hogy vagyonomat élveze, 2000 forint évi jövedelem van, ő pedig érettem itten 550 forintot fizet. Ide irom ismerőseim névjegyzékét, kérem azokkal tudatni szomorú soromat, mert nekem itten levélírást nem engednek, előhalott vagyok itten. Könyörtűlenek rajtam!”

Mély tisztelettel

Veress Ákosné.

Dr. Zboray Miklós e levél vétele után az uriaszony érdekében azonnal beadványt intézett gróf Tisza István belügyminiszterhez. Ebben többek között a következőket mondja:

„Dr. Ajtay és dr. Németh orvosok véleménye üres pletykákon és kombinációkon alapul. Megállapítja a véleményem az elmebajt, mert a kolozsvári polgármester és tanácsnok már évekkel ezelőt beszámíthatlannak tartották Veressné. Hogy ki hallgatta ki ezeket az urakat, hogy miért alapszik az orvosok véleménye ilyen laikus nézetben, nem tudom. T ny azonban, hogy nincs jogász, aki átolvasva az orvosok véleményét, ne lenne tisztában azonnal azzal, hogy itt a törvényes formák betarása mellett ugyan, de erőszakosság rejlik, mert egyetlen tébolyi adat nélkül, pusztán nézetkülönbség miatt, perlekedési mániát szől nek arra, a kinek a viselkedése nem szimpátiikus. Kétségtelen, hogy az orvosi véleményben lefektetett alapon és módszerrel minden perlekedő egyenre rá lehet sütni az elmebajt. Egyenesen elremitő, hogy az orvosi tekintélyt pusztán — ellenkező jogi vélemények alapján, tisztán csak azért, mert személyeskedett is a perlekedő, kimondja a tébolyt. Ezzel a módszerrel minden embert a bolondok házába lehet csuktatni.

De tovább megyek. Ha az orvos urak itt megállottak volna, talán egy szavam sem lenne, mert nézet dolga, hogy bolond-e az, aki vélt igazát keresi. Azonban az orvos urak kimondják azt is hogy Veressné állapota rosszabbodni fog és előrelátható, hogy közveszélyessé fog fejlődni. Ezi azonban szakszerűleg bizonyítani nemcsak, hogy nem tudták, hanem meg sem kísérik. És ebben látom a főselemlét, mert ezt a véleményt helyesnek, igaznak el nem fogadhatom. Jogszerelemet fölháborítja, hogy alap nélkül íyet lehessen valakire rástütni. Egyetlen elietett szava sincsen Veressnének, egyetlen tette sincs, mely igazolhatná a föltevést, hogy ő közveszélyessé válhatnék. Szóval: irásban vagy tettel ki ellen használt olyan kifejezést, amely csak sejtetné is, hogy bárkire nézve veszélyessé válhatnék?”

Dr. Zboray Miklós vázolva azokat az okokat, amelyek a szerencsétlen uriaszony családját arra bírták, hogy ott tartsák az előhalottak házában, fölkéri a belügyminisztert, hogy a személyes szabadság illetén súlyos megsértése orvoslásról azonnal gondoskodjék s Veress Ákosné haladéktalanul bocsátsassa ki a lipótmezei tébolydából.

A beadvány nagy föltűnést keltett a belügyminiszterteremben, Tisza behatóan informáltatta magát s január hó 21-én dr. Zboray Miklós a lipótmezei tébolyda igazgatóságától a következő értesítést kapta: 779/904. sz.

Nagyságos dr. Zboray Miklós ügyvéd urnak Budapest

Van szerencsém értesíteni, hogy a belügyminiszter ur ő nagyméltóságához intézett kérvénye folytán a vezetés-m alatt álló gyógyintézetben elhelyezték őt. Veress Ákosné szüleit Szőcs Ida, elmebeteg folyó hó 11-én bizottságilag megvizsgáltatták és ezen vizsgálat eredményéhez képest a belügyminiszter ur folyó hó 17-én 3740. szám alatt kelt megas leírattal, nevezett betegnek az 1902. évi 125500 szám alatt kiadott szabályrendelet 16. §-ának 3. pontja értelmében való elbocsátását rendelte el.

Felkérem ennél fogva Nagyságodat, hogy az ide mellékelte tértírvny írlapot kitöltöni, a beteg hozzátartozóinak valamelyikével aláírni és a tértírvnyt az illetékes hatóság által igazoltatni sziveskedjék, mely esetben a tértírvny kiállítottjának, vagy azutóbbi megbízottjának ki fog adatni.

Budapest, 1904. január hó 21-én.

Bolygó Károly, s. k. kir. tanácsos, igazgató

Szóval: a lipótmezei tébolyda igazgatója maga konstátálja, hogy a hatóság orvosok, akik Veressné az örültek házába internáltatták, gyengéd kifejezéssel élve, tévedtek s közli a szerencsétlen asszony ügyvédjével, hogy semmi sem akadályozza azt, hogy szabadon bocsássa. Legfeljebb egy kis formáság: egy rendelet, a mely megkérve azt, hogy a szabadonbocsátásán az egyik családtag tértírvnyt írjon alá, a melyben kötelezi magát, hogy gondoskodik az elbocsátott beteg ellátásáról.

Mikor itt az a családtag Veressnének az édes fia, akkor ez mindenesetre annyit jelent, hogy immár kitárlának előtte az előhalottak házában a kapui s az ott töltött 30 nap rettetes emlékeit családja körében feledheti el. Így gondolták ezt Tisza is, Zboray is, Bolygó direktor is, bizonyára Veress Ákosné is.

És itt következik a szerencsétlen uriaszony igazi tragédiája. Veress Zoltán ügyvédjelölt, a kinek Zboray rögtön elküldötte a tértírvny, hogy írja alá, ennek a kívánságának a teljesítését kereken megtagadta. Alitólág kijelentette, hogyha lehetőséget nyújtana ahhoz, hogy édes anyja kiszabaduljon, akkor ő érdemelné, hogy bezzárják a bolondok házába. S midtán a szabályrendelet is úgy intézkedik, hogy a tértírvny kiállítása nélkül a tébolydából senki sem bocsátható el, bekövetkezhetik az egyenesen hihetetlen dolog, hogy egy épesz ember, a kinek szabadon bocsátását az orvosok is magától értődőknek találják, a belügyminiszterrendelet ellenére továbbra is az örültek házában marad, mert a saját fia úgy kívánja.

Dr. Zboray Miklós előt így az a kényszerűség áll, hogy az épesz asszony számára gondnok kirendelését kell kérni, hogy ez írja alá a fia helyett azt az írást, amelyik Veress Ákosnénak utlevél a szabadságra. S megértőenhetik itt is az a kétségbeesett komikus dolog, hogy az illetékes hatóság megtagadja a gondnok kirendelését azzal az indoklással, hogy vagy épeszt Veress Ákosné s akkor nem indokolt a gondnok kirendelése, vagy pedig elmebeteg, akkor pedig éppenséggel semmi értelme, hogy a tébolydából kibocsátassák.

Szóval, ennek a rémregénybe illő történetnek nem a belügyminiszter in érzékedése volt az utolsó fejezete. Sőt valószínű, hogy még bő és izgalmas lesz a folytatása is. Azáltal pedig a szerencsétlen asszony ott silylódik tovább ép eszével az örültek házában.

Igy írják ezt nekünk a fővárosból. Hogy mi igaz belőle, azt természetesen nem tudhatjuk.

Az orvos jószívűsége.

Egy párisi orvos bűnügye.

Kolozsvár, febr. 16.

Dr. Vendrier orvos, egyike volt Páris legügyesebb sebészeinek, uoia még fiatal, csakhamar népszerű lett. A mult év december havában orvosi konzultációra hívták Fialkovszky Frigyes párisi építészhez. Az építész neje beszélgetés közben egy fényképsorozat mutatót neki, mely katonatiszteteket ábrázolt. Dr. Vendrier az egyik fényképen felismerni vélte egy volt iskoltársát Gatringel Józsefet, a kit a fénykép tűzer századosi egyenruhában ábrázolt. Kérésére csakugyan azt a választ kapta, hogy az illető a házasszony fivére, Gatringel József, aki most a 23-ik francia tüzérezred kapitánya. Egy második látogatás alkalmával már személyesen láthatta szinről-szinre a kapitányt s a két régi iskolatárs nem győzött betelni a viszontlátás örömeivel. Gatringer polgari öltözetet viselt s elmondta, hogy jelenleg szabadságon van s szabadságidejét sógoránál, Fialkovszky építészél szándékozik eltölteni. A két jóbarát ezután napról-napra fölkereste egymást. Gatringer József egyszer izgatott lelki állapotban, feldult arccal kereste föl Vendrier doktort. Elmondta, hogy katonatiszti becsülete veszélyben forog, mert egy uszors karmai közé jutott s ha 24 óra alatt hat-száz frankot le nem tud fizetni, le kell mondania tiszti rangjáról. Könyörögve kérte barátját, segítse ki ezzel az összeggel, mit egy hét leforgása alatt okvetlen vissza fog fizetni.

Van ugyan százsz frankom, de erre egy hét múlva szükségem lesz, mert akkor le kell fizetnem egy biztosító-társaságnál levő balesetbiztosításom évi díját, mondá az orvos.

Becsületszavamra állítom, hogy egy hét alatt visszafizetem az összeget, szolt Gatringer s az orvos hitelt adván iskolatárs becsületszavának, kölcsön adta neki a 600 frankot.

Az orvos azonban nagyon csalódott barátjában, mert az a százsz frank kézhéztéle után nyomban eltűnt Párisból s eszeágában sem volt, hogy tartozását megfizesse. Dr. Vendrier, midtán a fizetési határidő lelet, felment a 23-ik tüzérezred parancsnokságához, hol értesésre adott, hogy Gatringer három évvel ezelőt elmozdították tisztirangjától és pedig különböző csalások miatt, melyekért 18 havi garizmon börtönbüntetést is szenvedett, melynek kitöltése óta lopásért is büntetve volt már.

Közben az orvost egy nagy szerencsétlenség érte. Egy sebész műtét alkalmával vérmegerezt kapott s jobbkezt le kellett vágatnia. Ehez járult még az a baj is, hogy a biztosító-társaságnál eszedekessé vált évi részletet nem fizethette meg s így a jobbkarja elvesztéséért járó huszezer frank kártérítés kifizetését a biztosító társaság megtagadta. Dr. Vendrier egész jövőjét elvesztettnek

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, febr. 17.

S. szolt Pierró . . .

S szolt Pierró az 6 Pierrettjéhez:

— Vigan mulattam véled eddig édes!
A merre jártunk, hajrá, szolt a dal
A szívünk friss volt, izzó, fiatal.
A merre jártunk, járta nóta, tánc,
A homlokán mind elismult a ránc.
És bámulának, bizarr körben állva,
Hogyan mulattuk lelünkkel halálra.
S mi jártuk egyre, folyást, szüntelen;
Meg-megcibáltuk bohóc-süregem.
Vad szenvedélyvel átkaroltalak:
Kacagva mondták: furcsa két alak!
S a két alak dalolva szállt tovább.
Meg nem pihent az ajk, a kéz, a láb.
És folyt a tánc, csók, hajnalhasadásig,
Könyökadásig, mámor-illanásig.
... S hogy itt a hajnal, ó jaj, hölgyem ásit!

S szolt Pierrét:

— Ah, lelkem, Pierró,
Mulatni szép, vidámi jó.
S ha még a hajnal fénye messzi, távol,
Édes a tánc, a csók, a mámor.
De múlt az éj és itt a regg
És én mesés csömörre ébredék.
A szemem fáradt, pillám úgy ragad,
S a lábam a sok táncdől megadag.
A fejem zúg, a gyomrom kavargó,
A lelkem józanságnak andalog.
... En Pierróm, én pajkos játszi társam,
Aludni: ez és semmi más a vágyam.
Tegnap még, lássd, oly rózsás volt az út,
Ma itt a bőjt! En társam, hozz hamut.
Behintjük vele migrénes fejnünk
És három hétig föl sem ébredünk.
... Ön sóhajt, tisztelt csörög sapkás bácsi?
Mulatni vágyik? Lában sem tud állni!
Ólmai vágyik? S karja már erőtlén!
En Pierróm, eredj előlem!
En Pierróm, ne duzzogj, kedvesem!
Ered, aludni, illón, csendesen.
A szívedet ne bántsa balga bű,
Eredj aludni jó fiúl!
S aztán, ha hosszan, melyet, jót aludtál,
S netán magadtól ébredni se tudnál
S majd Pierrét az üstököd ha rázza,
Mond: — Szívem többé meg nem babonázta!
Szólj: — Hagyjon el szép Pierrét, ne rázzon,
Szólj: — Csókjától már mindörökre fázom!
Mondó:
— Jó napot! hiába szól a dal,
A szívem többé úgyse fiatal.
Alászoigája, farsangom betölti
Örökké tart már ezután a bőjt!

Bíró Artur.

Hushagyó kedd éjszakája.

Kolozsvár, febr. 16.

A hivatalos farsang utolsó éjszakáját vidám és szíves báli krónika tette színessé és hangulatosabbá. Négy kisebb, de annál jókedvűbb mulatság zajlott le a tegnapi éjszaka és valamennyi vig zene szó mellett mulatott a közönség.
Az „Iparos Egylet” mulatsága áll népszerűség tekintetében első helyen. Az estélyen Kolozsvár iparosainak színe-java jelent meg.

A zenekonzervatóriumban „Hangászati műestélyt” rendezett egy vidám társaság, mely a következő jóízű meghívót bocsátotta ki:

*Első és utolsó
Hangászati műestély
Jegyenye feredőn.*

Röndözi a feredői értelmiség Kolozsvárt, Hushagyó kedden a zenédei nagy-szallóban.
Lősz önni is, inayis, csak piz legyek a végén pediglen tánc lézen, ha kedv lézen.

„Minden lélek 2 koronát tartozik le-szűrni, ha ott akar lőnni, de ezt a meghívót is hozza el, mert ez a passzus.”

A kolozsvári kereskedők is pikniket rendeztek tegnap este, a Nagy Gábor-szálló emeleti termében.

A tanítónő képezde növendékei is megtartották tegnap este rendes hushagyó-keddi mulatságukat. Ez alkalommal a benlakók vendéglő látják a kőnnlakókat, az ismerőseiket és a tanári kar jelenlétében barátságos vacsorára gyűlnek össze, melyet tánc követ.

Hogy ezeken kívül még számos magánháznál gyűltek össze a farsang halottai torára, ez csak természetes.

Részletes tudósításunk a fennit mulatságokról a következők:

Az Iparos Egylet házi estélye.

Meleg lőnus, jókedv, szép hölgyek, fāradhatatlan táncosok. Az „Iparos Egylet” tegnapi mulatságát ez jellemezte. És egy mulatság sikeréhez több kellék, azt hisszük, nem kell. A mulatság műsorral kezdődött.

Először az egylet agilis titkára, Balázs K. József olvasott fel nagy tetszés mellett egy humorisztikus monológot, melyet B. Bak Bálint és neje által heggedő és zongora kísérettel előadott népdal egyveleg követett. A halgatóság zajos tapsa tüntette ki az előadókat különösen, mert jól esett egy francia származású nőtől hallani a mi szívhez szóló népdalainkat, szépen, igaz érzéssel énekelni. Végül ifj. Kajetan Endre adta elő az „Öngyilkos” című monológot úgyzen, nagy, hatással.

A műsor elvégzése után kezdetét vette a reggeli tánc. Az első négyes után járta 20 pár a palotát azt az igazi magyar táncot, melyet mindig szívesen néz és jár végig a magyar ember. A táncot Jámor Mihály népszerű tánc-mester tanította be három próba alatt szép eredménnyel. Ugy a táncokat, valamint tanító mesterüket zajos tapsal tüntették ki a jelenlevők. Szép és megaló jelenet volt, mikor a tanítványok

mestertüknek egy bizonyos összeget nyújtottak át fāradtságának jutalmául, melyet Jámor Mihály azonnal föl ajánlott az elaggott iparosok mennáz alaptőkéjének gyarapítására. Jelen voltak:

Asszonyok: Ajb Mihályné, B. Bak Lajosné, Bak Sándorné, Bak Bálintné, Bartha Jánosné, Braun Mihályné, Bajor Ignácné, Balogh Józsefné, Bodnár Mihályné, Budai Árpádné, Bléd Jánosné, Balázs Józsefné, Csizhegyi Sándorné, Dietrich Gyuláné, Deák Józsefné, Dézsi Sándorné, Fajk Istvánné, Ferencz Ignácé, Ferdinánd Józsefné, Fogel Lajosné, Gaál Józsefné, Hevesi Józsefné, Hutter Gerőné, Hermann Jánosné, Hammer-schmidt Lajosné, Hutter Samuné, Hubai Károlyné, Ink i Mihályné, Klászovitz Györgyné, Kitzkó Mátyásné, Kovács Miklósné, Lengyel Károlyné, Lőrinczi Lászlóné, Lutz Ferencné, Nagy Jánosné, Ötvös Jánosné, Pataki Béláné, Pál Józsefné, Pinker Ferencné, Régeni Györgyné, Rajtik Jánosné, Szeesák Ferencné, Szeesák Józsefné, Szigeti Mózesné, Schāffer Andrásné, Sēman Józsefné, Szilágyi Lajosné, Szatmáry Elekné, Szász Mihályné, Szabó Andrásné, Somlyai Mihályné, Sámson Jakabné, Spada Ferencné, Tauszik Alajosné, Tauffer Rezsőné, Török Lajosné, Végh Sándorné.

Leányok: Andrásy Erzsi, Brangan Lujza, Balogh Ida, Bodnár Emma, Barkovics Gizella, Bléd Anna, Bábies Erzsike, Belle Evelin, Csizhegyi Lujzika, Dombrowszky Erzsi, Deák Jolán, Dézsi Anna, Fajk Emma, Fajk Margit, Ferenczi nővérek, Fajk Lenke, Györke Ilus, Hutter Erzsi, Hermann Erzsike, Jőrend Gizi, Katona Erzsike, Kitzkó nővérek, Kovács Róza, Kovács Ilonka, Lonjanszky Irma, Lőrinczy Erzsi, Mamitza Mariska, Nagy nővérek, Ötvös Rózsika, Palczér Róza, Rajtik Giza, Schāffer Teréz, Sēman Iluska, Szeesák Ilonka, Szilágyi Etel, Szatmáry Jolán, Szász Mariska, Szabó Mariska, Somlyai nővérek, Steiner Malvin, Spada Teruska, Tauszik Margit, Jordáki-Végh Rózsika.

A zenekonzervatóriumban fényes bohém-estélyt rendezett tegnap a zenekonzervatórium, melyet Csengeri Ilonka egy bájos kis prologusa nyitott meg, a ki így kezdte mondókáját:

Prologus

Itta: a papa.

A papa tulajevőleg a legfrissebb Kisfaludystak egyike Csengeri János egyetemi tanár.

Utána következett a dāma-koncert, melyen a női zenekarok mintájára a nagy többség szappanozott vonóval mőködött közre. A női zenekarban résztvettek: Babos Ilus, Bokor Vilma, Jenőffy Jolán, Tokos-nővérek, Veress-nővérek, Simon Ilona, Molnár Margit, Orbay Mariska, Nagy Jozsi, Keresztély Piroksa, Konecz Dedi, Csiky Zsófi, Csoma Irma, Imbery Janka. A zenekarvezető Orbay Mariska volt.

Ezután a kacagató cigányviseany következett, melyen négy primás vetekedett az elsősegért.
Majd következett Faust parodiája, melyben Udvardy Emilia, Lősi Kari, Benedek Ida, Zsigmond Ferike és Hancz Jenő vettek részt. A mulatságos előadást folytonos kacagás kísérte, mely után kezdetét vette a tánc és tartott reggelig, a legvidámabb hangulatban.

Kereskedők piknikje.

Vigan mulattak a kolozsvári kereskedők is tegnap este, a Központi szálló emeleti nagy termében rendezett zártkörű piknikjükön. A mulatság föltétlenül számot tarthat arra a „legjobb sikerű” jelzőre, mely csak a szezon legkedélyesebb és legvidámabb mulatságait illeti meg. A rendezés terén a legnagyobb érdem Haraszthy J. Jenőé, ki fāradhatatlan buzgalommal járt mindenütt elől, a hol a mulatság pompás sikeréről szó volt. A jelenlevők névsora itt következik:

Voit Péter és neje, Császár Dávidné, Schuster Emilné, Jesszenszky Ferencné, Papp Lászlóné, Bánay Károlyné, Kádár Jánosné, Haraszthy I.-né, Regois Arthuré, Szelle Mártonné, Lon Rudolfiné, Theil Frigyesné, Husznik Jánosné, Klein Pálné, Henther Adolfné, Réthátny, Kónya Sándorné, Keresztes Istvánné, Somlyai Mihályné, Juhos Józsefné, Adi Lászlóné, Csorba Gy.-né, Csiky Jánosné, Peszt Sándorné, Veress Károlyné, Magyarossy Gyuláné.

A tanítónőképezdében.

Nagy vigasság volt tegnap a tanítónő-képezdében. A tovatűnő farsang utolsó napját ünnepé vázálta az intézet kedves igazgatósága. A jókedv, vigás, dévajság majd felvetette a máskor komor falakat és a szemrevaló bájos kis növendékek különféle jelmezekbe öltözve mutatták b. hódolatlakat Karnevalnak, ki e nappal visszavonult a szürke mindennapiságba, sok-sok kislánynak és nagy legénynek igaz bánatára. Az estén mindvégig jókedv uralkodott. Az intézet vezetőjének Heinrich Jőzsának szeretetreméltó figyelme kiterjedt mindenre. A mulatságot vacsora előzte meg, mialatt lenn a teremben összegyűlt a sok tarkabarka álarcos leány. A vacsora végeztével levonultak a vendégek és kezdetét vette a tánc, mely a reggeli órákig tartott.

Küryéknél.

Kolozsvár, febr. 16.

A Küry-válság napján, mint e művész-család régi ismerőse, fölmentem az Erzsébet-körúti virágos primadonna-lakásba Klárát meginterjúvolni.

Bár a művésznő az utjabban rá oly súlyosan nehezedő „háboru” gondjaival nagyon el van foglalva, bőséges felvilágosításokat kaptam az ügyről a mamájától, aki még mindig érdekes, kedves szép asszony és társalgásával valóságos lelő-lincseli a látogatót. Mint szokásos dolog

az ilyen „kényes kérdéseknél”, messziről kezdtek.

Először is megbámultam azt a gyönyörű új kőpet, amely a művésznőt „Casánová”-ban ábrázolja; ezután végig élveztem a sok pompás virágot, műtárgyat, amelyek valóban pompássá és a maga nemében egyetlenné teszik a Klár-ika lakását.

Azután mégis csak sorra került Por-szolt, akiről bizony nagy keserűséggel nyilatkozott a művésznő mamája.

Előadta azt a sok szeketrúrát, amelyet lányának évek óta tőrnie kellett; és kijelentette, hogy bármi történjék is, a Nép-színházhoz vissza nem mennek.

Közben azonban nagyon szép, kedves és hízegő dolgokat hallhattam Kolozsvár-ról s arról az előkelő, aranyos Kolozs-vári közönségről, amely Klárát tizenkét év előtt egyszerre igazi primadonnává avatta, s amely azóta is mindig a legnagyobb szeretettel, gyöngédséggel ölelte kebeléhez régi kedvesét, valahányszor csak eljőhetett vendégzerepelné a régi muzsa csarnokba, ahová valószínűleg most is szívesen ellátogatna, ha a direktciónak szándéka volna ezzel az élvezettel meg-lepni a kolozsvári közönséget.

Ázónban rátekert most arra a kérdésre, hogy mi lesz? Mert azt is emlegették, hogy Küry Klára elmegy Bécsbe vagy Berlinbe német színésznőnek; alkalma volna rá bőven, most is hívták több színházhoz; azonban ő kileletette, hogy *magyar színésznő* marad minden körülmények között; magyar nőnek született s büszke és boldog, hogy magyar marad-hat; nem osztja azt a sokat hangoztatott elvet, hogy „művész hazája széles e világ”, hanem azt tartja, hogy a magyar művésznőnek még a művészetben is sov-nistanak kell lennie s meg kell mutatni azt, hogy itthon is meg lehet és meg kell élni. Épen ezért vagy elszereződik, ha olyan szerződést kap, amelyet elfogadhat, vagy vendégzerepelné fog, vagy ha foly-tatni lehetetlen, mert a magyar közönség jó ízlése nem fogja bevenni azt, hogy üzleti érdekből és reklám hajhászatból megfosszák a világot jelentő deszkáktól azt a zsenialis művésznőt, aki igazi ma-gyar zseni és annak is akar maradni.

Dr. Szőcs Géza.

— (A szakosztályok együttes ülése.) Kolozsvár városi törvényhatósági bizott-ságának szakosztályai tegnap délután foly-tatták és fejezték be a vízvezetési szabály-rendelet tervezet tárgyalását. Már három nap óta tárgyalják a tervezetet és még teg-nap se fejezték volna be, ha S. Salamon Antalnak megengedték volna, hogy már száz-szor elmondott elveit, nézeteit, észleleteit és széleskörű tapasztalatait kifejtse. A tervezet tárgyalása előtt a főjegyző jelentette, hogy a kereskedelmi és iparkamara már el is intézte Viski Károly dési szoba festőnek tegnap áttett kérését. A kamara hajlandó a kért összegnek felét 250 koronát utalvá-nyozni, másik felének 250 koronának a ki-adását a városrészéről a szakosztályok is javasolják a közgyűlésnek. Így Viski Károly mégis megkapja a tanulmányához szük-séges összeget.

A szabályrendelet tervezetnek a fize-tésekre vonatkozó részénél fejlődött ki na-gyobb vita. Ezenkívül előhozták még egy-szer a vízvezetési igazgatónak a mérnöki hivatalhoz való viszonyait is. E két ügynek a tárgyalása két és fél óránál többet vett igénybe. S. Salamon Antal, ha számításunk nem csal, tizenkét beszédet mondott a két paragrafusnál. A tizenkét beszédben ugyan-annféléképen indítványozta a kérdéses pa-ragrafusok módosítását, ajánlott formulákat, módosításokat, fizetésemeléseket és leszállít-asokat, mondott hasonlatokat, melyek sán-títottak és általános érvényű igazságokat, melyeknek hallatára a szakosztályok tagjai csöndesen mosolyogtak és kétkedve rázták a fejüket. Különben Salamon tanácsos be-zedései fölirapján hatást gyakoroltak, hogy nyomban fel is állott Boros György és konstátálta, hogy az Isten is Salamon böl-cességével teremtette meg a világot és hogy Salamon még a Salamon bölcsességé-nél is nagyobb bölcsességgel teremtette meg a vízvezetékét. A vízvezetési igazgatóság személyzetének fizetésére vonatkozó javas-latot a szakosztályok több helyen módo-sították.

Igy a felügyelőnek, az irodavezetőnek és főjegyzőnek 2000—2000 koronányi törz-s-fizetését 1600—1600 koronára húzták le és a 400—400 koronát csak személyes pótlé-kok címén javasolják megadni.

A vízvezetési igazgatót ismételtelen be-osztották a mérnöki hivatalba, önálló ha-táskörrel.

A többi paragrafusokat változatlanul fogadták el. Végül Kanitz Jenő intézett kérdést a vízvezetési igazgatóhoz, felvilá-gosítást kért az iránt, hogy a vízvezeték tűz esetén meg tud-e felelni céljának. A vízvezetési igazgató felvilágosító szavai után az ülés 6 óra tájban véget ért.

Az ülésen a következők vettek részt: Szvacsina Géza polgármester, mint elnök, Salamon Antal és Fekete-Nagy Béla tanácsosok, Nemes Ferenc, Föder Ottó aljegyző-k, Hadady Endre főkapitány, Hubert Iván vízvezetési igazgató, Tokaji László, Böhm Mihály, Kuszko István, Boros György, Székely József, Gombos Ferenc, Kanitz Jenő, Tanács József, Merza Gyula, Kőntey Imre és Csipkés Károly törvényhatósági bizott-sági tagok.

— (Kalugyer-tánc a milléniumi iskolában.) Lapunk hétfői számában meg-jelent ifj. című hírnknek vonatkozólag helyreigazításul közöljük, hogy mielőtt az ifjúsági egyesületnek e hó 13-án megtar-tott estélyén a műsor záradéknál napirend-re vett magyar és román nemzeti táncokat

nemzeti szalaggal díszített férfiak és nők eljárták, előbb leledépelve énekelték el a Himnusz-t s csak azután mutatták be a két táncot, melyeket különben is tisz-tára farsangi szórakozásnak és semmi egyéb-nek nem szánt az egyesület. A műsoron egyébiránt csupa tanulságos felolvasás és Petőfi Sándor s Gyulai Pál költészetéből vett szavakat szerepeltek, melyek néhány ének és zeneszámmal együtt a hazafias együttérzés emelésére voltak alkalmasak.

— (A virágbazár.) Néhány hét és itt a virágbazár néhány kedves mosolygó délutánja, a mikor újra százával tolong majd az ifjúság s az ifjúsági szórakozások iránt érdeklődő idősebb generáció is a Re-dut sokat tapasztalt termében.

Főlcsendülnek majd újra a nőták, szől majd ismét a zongora, lesz újra szavaltat és megindul ismételtén az a kedves zsvaj az a jóleső zsiabongás, a mi jellemző szigna-turája ezeknek a bazári délutánoknak.

S mert a mulatság nevében is benne van a márciusi nyíló tavasznak zsendülő pompája: a virág, ne feledkezzünk meg erről sem. Potom áron tűzhet ki egy-egy rózsát és szegfűt gomblyukába s eképen földiszit-ve, megnyerhetünk mesés szép ajándékokat a bájos mosolyok kapcsán ránk tukmált olcsó sorsjegyek birtokában.

Már most jó előre nagyban folynak a sorsjegyeladások a március 9. 10. 11. és 12-ikén rendezendő virágbazárookra. De vigan folynak a bazárok művészi programja érdekében az előkészületek, melyek újra is garantálják a bazári délutánok szokott, nagyfoku sikerét.

— (Mulatság Kézdivásárhelyen.) A Kézdivásárhelyi ifjégellenségi és 48-as kör e hó 14-én fényes táncmulatságot ren-dezett, melyen a város és vidék intelligén-ciája is nagy számban megjelent. A tánc-mulatság egy anyagilag, mint erőlcisleg a legnagyobb sikert érte el.

— (Torna estély.) A kolozsvári un-itárius főgimnázium ifjúsága e hó 27-én d. u. 6 órakor a kollégium torna-termében a „kirándulási alap” ja javára táncal egybe-kötött zártkörű Torna-estélyt rendez, mely-nek védnökei: Ferencz Jőzsef unit. püspök. Kőváry László dr. a magy. tud. akadémia tagja, isk. felügyelő gondnok. Fekete Gábor kir. ítélő-táblai elnök, isk. felügyelő gond-nok. Kosza Ferencz kir. tanácsos, tanfel-ügyelő isk. felügyelő gondnok. Gál Jenő kir. ítélő-táblai tanács elnök, isk. felügyelő gondnok.

— (Ismét rendőri brutálitás.) Ez az a dal, a melynek soha sincsen vége s a melyről napról-napra újabb följegyzéseket róhatunk a hasábkokra. Ez a mi rendőrsé-günk, mely minden igazi hivatottság és ké-pesség nélkül éli itt világot, napról-napra brutálítások és baklővések révén óhajta bebizonyítani azt a szomorú tényt, hogy még mindig nem merült le a megsemmisít-és tengerébe. Tegnap is olyan parázsskan-dalmot rendezett a derék policáj néhány alakja a Mátyás király-tér és Unió-utca sarkán, hogy a nyilvánosság megirigyelhette volna azt az itten maig is fennmaradt ádáz tusát. Egy gyorsan hajtó bérkocsis volt a vérre szomszjas rendőr-alakok bűnbakja. — Gyorsabban hajtott őkelme a kelleltén, ezért aztán lecibálták a bakról és egy meg-kardlapozták a rendfuk, hogy a mentők voltak kénytelenek ápolás alá vonni őt. S mert az utca népe, — látva e hallatlan rendőri erőszakot, — zúgolódni kezdett, nosza nyomban, a föld alól ott termelt két lovasrendőr s ha rajtuk áll, folyik a vér, akár pataokban is. De itt is és most is a közönség volt az okosabb. A rendőrség pe-dig az ellenkezője lévén ennek, csak foly-tassa kardlapozásait, míg őt el nem sőpri végre a közvélemény vihara.

— (Rendőri hírek.) Hamis öt-koronások. Kurtus János tegnap a Széchenyi-térben hamis ötkoronást akart értekesíteni. A vizsgálatot bevezették ellene.

— Tetténért betőrő. Márk Samu lakatoslegény az este álkulcsal beakart hatolni a Wesselőnyi Miklós-utca 5. számú ház alatti üzlethelyiségbe. A betörőt tetten-érték és letartóztatták.

x Kiadó családi vagy garson lakás, április 1-től, Petőfi-utcaban, földszinten. A lakás áll: 3 (esetleg 2) kis utcai, tapetés szobából és 2 (esetleg 1) udvari szoba, konyha, fürdő stb.-ből. Közelebbi cím a kiadóban.

x (Városunk elismert) és legjobb mű-selyem festője és vegyészeti ruha-tisztítója Czink Jőzsef Kolozsvárt, Wes-selőnyi Miklós-utca 25. szám (a postával szemben). Gyászruhák 24 óra alatt festetnek feketére.

2724. 23—

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: Aranyvirág. (b. 132. sz.)

Péntek: Egyenlőség. 1-őr. (b. sz. IX. sz.)

Szombat: Egyenlőség. (b. 133. sz.)

Vasárnap d. u.: Píros bugyelláris. (Ifj. előadás. IX.)

este: Egyenlőség. (b. 134.)

* Lili. Ujra fölvonult Lili az ő bá-jos meséjével megejtő, csillogó zenéjével. Ezáltal azonban ürességtől ásitógó nézőtér előtt pergetek le a szép melódia s csak e néhány néző taposla meg a főbb szereplő-ket, kiváltképen pedig Sza b ő Mariska ke-dves és poétikus címszerepalakítását. Uj volt tegnap a szereplők közül Mészáros A., ki a báró szerepét töltötte be ismert sokol-dalúságával és ügyességével.

Táviratok

Budapest, febr. 16.
A delegációból.

Apponyi Albert gróf a nemzeti önállóság érdekében.

A delegációnális bizottság ma Szapáry Gyula gróf elnöklete alatt ülést tartott.

Az ülésen Apponyi Albert gróf mint a tenger melléki államok egyesülete magyar csoportjának el-nöke interpellált a következő ügyben:

A nemzetközi tengerparti tár-saság 1902-ben Hamburgban tartott összejövetelen a hajó összeütközések-ből előálló felelősség és segélynyuj-tási kérdésekkel foglalkoztak. El-határozták, hogy a kérdés bővebb tanulmányozására az összes tenger-parti államok képviselőit értekezle-re meghívják. 1903-ban a belga kor-mány átküldte fölhívását az összes tengerparti államokhoz, hogy haj-landók az értekezleten részt venni. A külügy kormány közölte e fel-hívást a magyar kormánnyal is melynek álláspontja az volt, hogy szívesen résztvesz az értekez-leten, de csak úgy ha ott önálló államként szerepel. A hadügyi kormányt erről még juli-usban értesítette a magyar kormány Goluchovszkyék azonban a válasszal mind a mai napig adósok maradtak.

Kérde: mi az oka e késésnek?

Az interpelláció után Müller Mór felel a külügyminiszter nevében Rakovszky István tegnapi inter-pellációjára. Kijelenti, hogy Steninger báró üdvözlése nem maradt el. Az orosz cár Steninger altábornagyot kegyesen fogadta. Egyben kijelenti, hogy valótlán az a hír, mely szerint határ átlépések történtek volna.

Rakovszky István a válasz tu-domásul vette.

Müller Apponyinak is felelt. Kijelentette, hogy a késés oka a nemzetközi szerződések közötti vi-szony rendezetlensége.

Apponyi Albert kijelentette, hogy a képviselőházban a kormány-tól fog felvilágosítást kérni, meny-nyiben szerezhető érvény nemzetközi ügyekben a magyar állam önálló-ságának és egyenlőségi k.domborítá-sának.

Majd Tisza István is beszél és konstátálta, hogy ily ügyekben egész tömeg kérdés vár még meg-oldásra. Ezeket a kérdéseket rövi-desen fogják rendezni.

A külügyi albizottság jelenté-sének tárgyalásánál Hódossy Imre, Ugron Gábor és Okolicsányi László szólaltak még fel.

Müller újra válaszolt, mire a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

Az orosz—japán háboru.

Budapest, febr. 16.

Port-Arthurból jelentik: Az orosz ha-jók a Sárgea-benger parja mellett cirkálnak, a japánok bekerítése végett, de eredmény-telenül keresik ellenfeleiket.

Pekingből határozottan megáfólják azt a hirt, mely szerint a japánok Port-Arthur-nál a partraszállást megkísérlették volna.

Hamburgból táviratozzák, hogy 47 porosz tiszt a szolgálati állományból való elbocsátatását kérte a hadügy-minisztertől. Az elbocsátási engedélyt valamennyien megkapták s így még ma kedden el is utaztak Hamburgból, hogy szolgálataikat a japán kormánynak fel-ajánlják.

Feladó szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

NYILTTÉR.

Hirdetmény.

A kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnak Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. szám alatti üzleti helyiségében elhelye-zett „Hesky testvérek” felirású 3554. számú pánezelos pénzszekrény, továbbá nevezett inté-zet vasúti pályaudvar melletti áruraktárának 1. e. számú helyiségében elhelyezett Hesky testvérek felirású 18461, 18462, 18464, 18465, 18466. számú vas cassák 1904. évi február 17-én d. u. 3 órakor a helyszínen, Mátyás király-tér 7. szám alatt, s folytatódag az áru-raktárakban megtartandó nyilvános árveresen a legtöbbet ígérőnek kir. közjegyző közbejövetele mellett elfognak adatni.

Alsófehérvármegyei

Gazdasági Bank és Takarékpénztár
Részvény-társaság — Nagy-Enyed.

Felhívás a részvényesekhez!

Alulírott igazgatóság az alapszabályok 4-ik §-a alapján felhívja a részvényeseket, hogy a részvények után még hátralékban levő 60%-ók befizetése iránt intézkedni sziveskedjenek,

mivel azok befizetési ideje február 15-én lejár.

Az alapszabályok 4-ik §-a szerint, ki részletfizetési kedvezményt kíván élni, 1904. február 15-én 15%-ot, 1904. június 1-én 20%-ot, 1904. november 1-én 25%-ot köteles fizetni, mindég az 1904. február 15-től számított 5% kamatokkal.

Azon részvényes, ki a részvényérték esedékessé vált részleteit az ezen §-ban írt határidő alatt be nem fizeti, a kereskedelmi törvény 169. §-a értelmében korábbi befizetéseit is, visszakövetelési igény nélkül, elveszti.

Nagy-Enyed, 1904. február 11.

Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár — Részvény-Társaság
3065 3—3 igazgatósága.

Sz. 4572—902.

tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bolóni László ügyvéd bánffy-hunyadi lakos végrehajtónak Fodor Vonzuc flocca végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyben 80 korona tőke és járuléka felhajtása céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbírósg területén levő a Fodor Vonzucnak a magyar-alkói 135. sz. tjkben A + 588. 589. hrsz. egész ingatlanra 38 kor., a 8. r. 2690 hrsz. egész ingatlanra 60 kor., a 10. r. 2991. hrsz. egész ingatlanra 29 kor., a 11. r. 3138. hrsz. egész ingatlanra 19 kor., a 13. r. 3269. hrsz. egész ingatlanra 18 kor., a 15. r. 758/2. 759/2. 764/2. 765/2. 766/2. hrsz. egész ingatlanra 96 kor., a 16. r. 3621/4. hrsz. egész ingatlanra 28 K. és a 17. rendszám 471/2. 472/2. helyrajzszámú egész ingatlanra 13 korona; a 791. sz. tjkben A + 1. rend. 358. 359. 360. hrsz. egész ingatlanra a mindkét tjkben Fodor Kotra Mária született Giusza javára bekebelezést használati jog sérelme nélkül 858 koronában az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi április hó 21-ik napján d. e. 10 óráig Bánffy-Hunyadon, a kir. járásbírósg tkvi osztályának helyiségébe r. megtartandó árverésen a megállapított kiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélytátni.

A kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Bánffy-Hunyad, 1904. január 15-én.

Torvaly,
kir. albiró.

3078 1—1

Sz.: 4302/1903.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bánffy-hunyadi kir. járásbírósg, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bolóni László ügyvéd bánffy-hunyadi lakos végrehajtónak Bara Anika férj. Many Szimonné felső-földi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyben 90 kor. 54 fillér tőke és jár. felhajtása céljából a bánffy-hunyadi kir. járásbírósg területén levő a Felső-földi községben fekvő, a felső-földi I. R. 69. sz. tjkben A 479. 481. 1330—1333. 1478. 1480. 1663. 2035. 2073. 2103. 2189. 2194. 2450—2462. 2472. 2475. 2477. hrsz. egész ingatlanokra, tehát a végrehajtási törv. 156. §-a alapján Many Prodán Szimon, Many Nyikuláné Prodán Násztásia társulajdonosok jutalékára is 296 kor., a felső-földi I. rész 316. sz. tjkben A 203. 205. hrsz. egész ingatlanra, tehát Many Nyikuláné Prodán Násztásia jutalékára is 513 korona, a felső-földi I. R. 331. sz. tjkben A 1671. hrsz. egész ingatlanra, tehát Many Mária, Prodán Szimon, Farkas Tótyer, Many Nyikuláné jutalékára is 70 koronában az árverést elrendelte és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi április hó 22-ik napján d. e. 10 óráig Bánffy-Hunyadon, a kir. járásbírósg tkvi osztályának helyiségébe megtartandó árverésen a megállapított kiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni; vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélytátni.

A kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság.
Bánffy-Hunyad, 1904. évi január hó 8-án.

Torvaly,
kir. albiró.

3077 1—1

A híres és közkeveltségnek örvendő
K-IMPERI

Répáti savanyuviz

mindig friss töltésben kapható minden fűszer-kereskedésben és vendéglőben

Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:

Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466)

ELADÓ

készpénzfizetés mellett, kezelési bínya miatti Kolozsvár legforgalmasabb utcájában fekvő

szatocs üzlet

Korlátolt italmérés és dohány-árudával

Kimutatható 16.000 K. évi forgalommal, hitelűzet teljesen kizárva. Üzlethez tartozó 4 szoba, 2 konyha, 2 élezkamara, 2 pince, 1 istálló, 3 faszín helyiségekkel

Évi bér 600 frt, árukraktár berendezéssel 1500 forint. Czim e lap kiadóhivatalában megudható.

A kisbirtokokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondnal, angolnyelven és rafias eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyonilag szavatolt fajtiszta, I-sörendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas csemege és borfajú szőlőoltások a tapasztalatok során fajtisztának, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbaknak bizonyultak! — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fűlesztett, reclamirozott, előhajtásos oltást messze felülmúlunk! — Chasselás, muskotály és más legkiválóbb csemegefajtákól összeválogatott

I-sörendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megeredéseért és jóságért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.
2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borfajok: Amerikai ripária portális alanyon oltott gyökerez, fás és szőlő oltványok ára tavaszi szállításra:
Ezer drb. 200 k.
Száz drb. 22 k.
Tíz drb. 2 k 50f.

b) Csemegefajok: Árak tavaszi szállításra értendők:
Ezer drb. 220—240 k.
Száz drb. 25—30 k.
Tíz drb. 3—5 k.

Hazai szőlőfajok! Filloxeramentes!

3002 27—* Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25—26%-os cukor és szokatlanul nagy szeszartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni mászláshoz és a madérához. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbeli termések házasi-tására nem lehet eléggé ajánlani. A delaware francia szigetről 17 évvel ezelőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bori s méltán nevezhetjük a **borok királyának A jövő szőlőszet kincse**. Mindent megterem, úgy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megfordított, rendkívül (tartós szívos zöldhajtása 1—20 hideget is kibíró) korán érő csemegefaj, felhozott előnyeivel fogva megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákban, kecskék és házaink fala mellett s minden egyéb nem használható helyeken mint **szőlő-lugas tenyésztessék!**

100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabör 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! • Nagymennyiségű ripária eladási

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palackokban, úgy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutányosabbban beszerezhető s kívánatra választékos ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétellel mellett mintabört küld:

Az érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny mint Országos Hirdetési Kalauz SZÉKELYHID — (BIHARMEGYE).

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS (KOSSUTH) PÁRT ERDÉLYRÉSZI NAPILAPJA.

Megjelenik minden nap reggel 6 órakor egy nagy iven.

Tudósításai megelőzi a fővárosi lapokat.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre 6.—
Fél évre 12.—
Egész évre 24.—

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küldünk.

UJSÁG

KIADÓHIVATALA KOLOZSVÁRT EGYETEM-UTCA 7

Ujság

Kiadóvállalat

GOMBOS FERENCZ

Kolozsvár, Egyetem-utca 7.

ELSŐRANGU

„Lyceum“

Könyvnyomda

Az erdélyi részeken legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-nyomdát négy gyorsajtóval és a legmodernebb gépeknek megfelelő hatványaggal szereltem fel, úgy hogy a könyvnyomdai munkák kiállítása tekintetében nemcsak a helyi, hanem bármely fővárosi nyomdával szemben is kiállok a versenyt.

Vidéki megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

A városi és vidéki Nagyközönség szíves figyelmébe.

Bronztárgyak, Dohányzó és írókészletek, Képek, Nippek és Disztárgyak.
Valódi angol és francia Illatszerek, Kölnivizek, Toilett és gyógy-szappanok. Fog, Köröm, Haj és Ruhakefék.

Bébe és 51-tőztett BABÁK minden nagyságban!

RICHTER-féle Horgony Kö-építő szekrények!

Mindenkoru gyermekeknek

Játékszerek, Kintalovak, Babakocsi, Társasjátékok,

Laterna Magikák, Szobatornaszerek, Fényképező gépek, legjobb minőségű érzékeny lemezek, Filmek és papírok, Cartonok, vegyszerek.

Schuster Emil
Kolozsvár, Mátyás király-ter. (Gfő Rádelv-palota.)

Telefon: 183

Telefon: 183

Leghíresebb gyártmányu seretes és golyós

Vadászfégyverek

Revolverek. Töltény-

hüvelyek és Revoiver-

töltények.

Vadászczipók és Csizmak, Halinak, Gummi Vadász

csizmak és Czipok, Amerikai Sár-

czipók urak, nők és gyermekek részére.

Valódi daniái iramszarvas Borkabátok

szörme vagy flanell béléssel.

Börnadragok, Mellények és Sapkák.

Soden Felöltők, Kabátok és Sapkák, Kötött, szőr, Glace,

szarvasbőr és valódi Angol Keztyűk. Teljesen veszély-

telen villamos zseb és olvasó lámpák, külön tetenek.

Valamint több itt fel nem sorolható

cikkek állandó nagy választékban.

2013 195—260

Hirdetések!

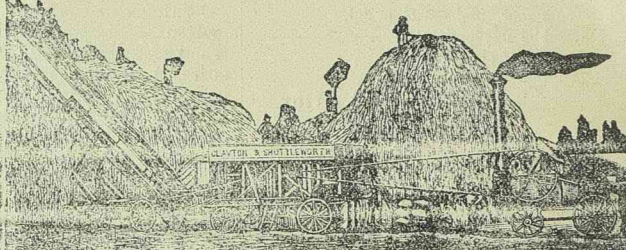
kiadóhivatalunkban

minden időben olcsó árban fölvetetnek!

Clayton & Shuttleworth

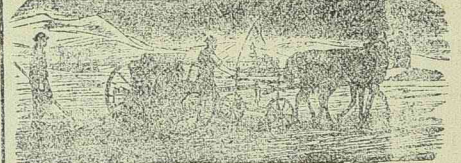
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek

2½, egész 12 lóerőig, eszaktakozalórók, továbbá Járgány-cseplőgépek, lóherce-cseplők, tisztító-rosták, konkolozók, kaszáló- és arató-gépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

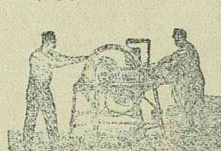
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrít-malmok, egyetemes csatlakozók.

2- és 3-vasu ekké és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk avilág legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára

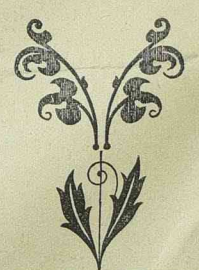
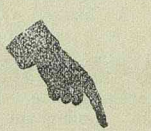

2465. 98—*

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Réti Sándor férfiruhakereskedőnél

a Tanácsháza alatt.

1 férfi öltöny 4 frttól
1 fiu „ 1 frt 50 krtól
1 férfi nadrág 1 frttól kezdve

kapható csakis a

Tanácsháza a att.

